

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukainen päätös koskien rauhoitetun lintulajin pyydystämistä ja häirintää

Hakija

BirdLife Keski-Pohjanmaa ry / Jukka Ylikarjula

Asia

Lupahakemus selkälökkien pyydystämiseen ja varustamiseen GPS-lähettimillä 15.5.2025-30.6.2026 välisenä aikana Kokkolassa, Kalajoella, Pyhäjoella ja Raahessa Keski-Pohjanmaalla ja Pohjois-Pohjanmaalla.

Hakemus

Tutkimuksella selvitetään erittäin uhanalaisen selkälökin (*Larus fuscus*) liikkeitä pesimäpaikkojen ympäristössä. Tavoitteena on selvittää:

1. Ravinnonhankintapaikkoja ja -etäisyyksiä, lentokorkeuksia, vuorokautista lentomäärää sekä pesimispaikoilla vietettävää vuorokautista aikaa ja selkälökin sekä harmaalökin (*Larus argentatus*) eroavaisuuksia käyttäytymisessä. Kokkolassa tavoitteena on myös:
2. Selvittää jäteravintolähteiden (turkistarhat ja kaatopaikat) viime vuosien merkittävien muutosten vaikutuksia lökkien ravinnonhankintakäyttäytymiseen. Vertailuaineistona ovat aikaisemmat kaatopaikkalaskennat ja vuonna 2009 GPS-seuratut selkälökit Kokkolassa ja Pietarsaareissa. Tavoitteen 1. tietoja hyödynnetään avomerialueilla käynnissä olevien tuulivoimahankkeiden selvityksissä Pyhäjoella (Ramboll Finland Oy ja Metsähallitus kiinteistökehitys) sekä Pohjanlahdelle tätä hanketta etelämmäksi sijoittuvassa tutkimushankkeessa (Novia). Selkälökin tiedetään käyttävän myös merialueita ravinnonhankinnassaan, mutta käytön aste, etäisyydet ja yksityiskohdat ovat epäselviä. Tutkimusaineistoa on mahdollista hyödyntää muissa ekologisissa tutkimuksissa myöhemmin.

Aineiston kerääminen toteutetaan pyydystämällä 20 aikuista selkälökkiä pesimäpaikoilla, jotka sijaitsevat Luodon saaristo (FI0800132, SAC/SPA), Kokkolan saaristo (FI1000033, SPA), Vattajanniemi (FI1000017, SAC), Rahjan saaristo (FI1000005, SAC/SPA) ja Raahen saaristo (FI1104600, SAC/SPA) Natura 2000 -alueilla. Selkälökkia pyydystetään pesien ulkopuolella kaukolaukaistavalla pyydyksellä tai katiskamallisella pyydyksellä. Käytettävä laite valitaan paikan maasto-olosuhteiden mukaan. Lintujen seuranta toteutetaan Ornitelan OT-15 laitteella. Tutkimusalue on valittu siten että a) tietoja voidaan hyödyntää suunnittelussa olevien tuulivoima-alueiden (mm. Maanahkiainen, Ebba, Laine) vaikutusten arvioinneissa ja b) saatava aineisto tukee käynnissä olevaa Novian tutkimushanketta tuottaen aineistoa myös Perämereltä. Selkälökkeja pyydystävät ja GPS-lähettimeä asentavat rengastajat Juhani Hannila, Hannu Tikkanen ja Jukka Ylikarjula.

GPS-seuranta mahdollistaa luotettavan ja laadukkaan tiedon keräämisen linnun liikkeistä ja käyttäytymisestä. Vastaavia tietoja ei ole mahdollista saada kerättyä muilla menetelmillä. Lintujen pyydystys aiheuttaa lyhytaikaista, saaristolinnuston emolintulaskentoihin tai poikasten rengastukseen verrattavaa häiriötä pesimisluodoilla (noin 5 kpl, kesto noin 1 h pesimäluotoa kohti). Seurantalaitte on kooltaan suositusten mukainen, eikä sen arvioida aiheuttavan merkittävää haittaa lintujen elinkyvylle.

Saatavilla tutkimustiedoilla arvioidaan olevan huomattavasti positiivisempi vaikutus lajien suojeluun verrattuna aiheuttaviin häiriöihin.

Haitat minimoidaan a) käyttämällä suositusten mukaista seurantalaitetta, b) vähentämällä häiriö- ja toimenpideaika minimiin c) käyttämällä maastotöissä vain sellaisia henkilöitä, joilla on kokemusta vastaavasta työstä, d) kohdistamalla pyydystys haudonnan loppupuoliskolle, mikä vähentää pesien hylkäämisriskiä.

Toimenpiteet edellyttävät 2–4 käyntiä yhdellä lintuluodolla pesimäkauden aikana. Määrä vastaa ohjeistusta pesimälinnuston laskentojen ja rengastuskäyntien määrästä. Käyntien aikana suoritetaan samalla pesimälinnuston laskennat, mikä mahdollistaa sen, ettei toimenpiteestä aiheudu ylimääräistä häiriötä luodoille.

Hakemus on harmaalokin häiritsemisen ja GPS-lähettimien kiinnittämisen osalta siirretty Suomen riistakeskukselle.

Määräykset, joita hakemus koskee

Selkälokki on luonnonsuojelulain (9/2023) 69 §:n nojalla rauhoitettu. Lisäksi laji on erittäin uhanalainen.

Luonnonsuojelulain 70 §:n mukaan rauhoitettujen lajien tahallinen tappaminen tai pyydystäminen on kiellettyä. Lisäksi luonnonsuojelulain 70 § kieltää rauhoitettujen eläinlajien tahallisen häirinnän, erityisesti eläinten lisääntymisaikana, tärkeillä muutonaikaisilla levähdysalueilla tai muuten lajien elämänsyklin kannalta tärkeillä alueilla.

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukaan ELY-keskus voi myöntää luvan poiketa kielloista, jollei muuta tyydyttävää ratkaisua ole, mm. tutkimus- ja opetustarkoituksessa. Poikkeuksesta ei saa olla haittaa eliölajin suotuisan suojelutason säilyttämiselle tai sen saavuttamiselle.

Päätös ja lupaehdot

Varsinais-Suomen ELY-keskus myöntää hakijalle hakemuksen mukaisen luvan pyydystää 20 selkälokkia asentaakseen niille GPS-lähettimet alla luetelluin ehdoin.

- 1 Lupa on voimassa 15.5.2025-30.6.2026 välisenä aikana Luodon saaristo (FI0800132, SAC/SPA), Kokkolan saaristo (FI1000033, SPA), Vattajanniemi (FI1000017, SAC), Rahjan saaristo (FI1000005, SAC/SPA, mukaan lukien Jyryn luoto) ja Raahen saaristo (FI1104600, SAC/SPA) Natura 2000 -alueilla.
- 2 Selkälokkeja pyydystäessä ja lähettimiä kiinnitettäessä on toimittava rengastusluvassa mainituin ehdoin.
- 3 Em. toimenpiteet eivät saa vaarantaa lintujen terveyttä tai hyvinvointia. Mikäli on vaarana, että linnut vahingoittuvat tai pyydystäminen kohdistuu johonkin muuhun lintulajiin, on toiminta lopetettava välittömästi.
- 4 Selkälokkien pyydystäminen ja valjastaminen GPS-lähettimillä saa ainoastaan tehdä aurinkoisen ja lämpimän sään aikana alueilla, missä toiminta aiheuttaa mahdollisimman vähän häiriötä muulle pesivälle linnustolle.
- 5 Hakija vastaa siitä, että kaikki luvan mukaisiin toimenpiteisiin osallistuvat henkilöt noudattavat tämän luvan ehtoja.
- 6 Tämä lupa tai sen kopio on oltava mukana toimenpiteitä tehtäessä (esim. puhelimesta) ja pyydetessä lupa on esitettävä.
- 7 Mikäli toimenpiteitä tehdään perustetuilla luonnonsuojelualueilla, tulee hakijan tarvittaessa erikseen hakea lupaa poiketa näiden alueiden rauhoitusmääräyksistä. Yksityisten luonnonsuojelualueiden osalta lupaviranomainen on alueellinen ELY-keskus ja valtion suojelualueiden osalta Metsähallitus.

- 8 Hakija vastaa tarvittaessa yhteydenpidosta muihin viranomaisiin, maan- ja vesiomistajiin.
- 9 Varsinais-Suomen ELY-keskus valvoo lupaehtojen noudattamista yhdessä Etelä-Pohjanmaan ja Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskusten kanssa. Luvan valvonnan yhteydessä voidaan tarvittaessa tehdä tarkastuksia.
- 10 Luvan käytöstä tulee raportoida vuosittain 31.12. mennessä. Raportti toimitetaan Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kirjaamoon (kirjaamo.varsinais-suomi@ely-keskus.fi) päätöksen asianumerolla VARELY/1974/2025 varustettuna. Raportista tulee ilmetä tehtyjen toimenpiteiden ajankohta, sijainti, kesto, vapautusajankohta ja tieto lähettimen toiminnasta. Mahdolliset GPS-lähettimien poistot tulee myös mainita raportissa. Lisäksi raportissa tulee antaa arvio toimenpiteiden mahdollisista vaikutuksista selkälökeille.
- 11 Hakijan tulee pyydettäessä luovuttaa paikannusaineisto Varsinais-Suomen ELY-keskukselle suojelutarkoitusta varten. ELY-keskus voi harkintansa mukaan luovuttaa materiaalia kolmansille osapuolille em. tarkoituksessa.

Perustelut

Hakemus täyttää luonnonsuojelulain 83 §:n ehdot ja poikkeuslupa voidaan myöntää tutkimus- ja opetustarkoituksessa. Euroopan lintudirektiivin 10 artikla velvoittaa jäsenvaltioita edistämään lintukantojen tutkimusta.

Poikkeusluvalla saadaan laajasti yksityiskohtaista tietoa selkälökkien vuorokautisesta liikkumisesta, käyttäytymisestä ja ravinnonhankinnasta Kokkolan ja Raahen välisellä merialueella. Selkälökkien paikannusainestoa voidaan hyödyntää ko. rannikkoalueelle suunniteltavien tuulivoima-alueiden vaikutusten arvioinneissa, mutta myös ekologisissa tutkimuksissa.

GPS-lähettimien käyttö on ainoa tapa saada em. tietoa selkälökistä, eikä vastaavan tiedon saamiseksi ole siksi osoitettavissa muuta tyydyttävää ratkaisua. Selkälökin pyydystäminen ja GPS-lähettimen asentamisesta aiheutuva häiriö on linnuille vähäinen, koska toimenpiteet suorittavat kokeneet rengastajat, joilla on aikaisempaa kokemusta vastaavasta toiminnasta. Selkälökkien terveyttä ja hyvinvointia ei ole tutkimuksessa sallittua vaarantaa. Lisäksi GPS-lähetin painaa alle 3 % selkälökkien painosta, mikä pidetään yleisenä ylärajana sille, että lintu ei kärsi GPS:n aiheuttamasta lisäkuormasta. Luvan mukaiset toimenpiteet eivät saa myöskään kohdistua tai vaikuttaa muun mahdollisen linnuston pesimämenestykseen, sillä luvan mukaiset toimenpiteet on ainoastaan sallittua tehdä lämpimän ja aurinkoisen sään aikana, jolloin munat ja poikaset eivät kylmety, vaikka emot lentäisivätkin toimenpiteiden ajaksi pesistään. Varsinais-Suomen ELY-keskus arvioi em. perusteella, että luvanmukaiset toimenpiteet eivät vaaranna selkälökin tai muidenkaan lintulajien suotuisan suojelutason saavuttamista tai säilyttämistä.

Toimenpiteet sijoittuvat Luodon saaristo (FI0800132, SAC/SPA), Kokkolan saaristo (FI1000033, SPA), Vattajanniemi (FI1000017, SAC), Rahjan saaristo (FI1000005, SAC/SPA) ja Raahen saaristo (FI1104600, SAC/SPA) Natura 2000 -alueille. Selkälökki on kaikkien em. SPA Natura 2000 -alueiden suojeluperusteinen laji. Luvan mukaisten toimenpiteiden ei katsota vaarantavan alueiden suojeluperusteena olevaa selkälökkiä, muita linnusto- tai luontoarvoja, sillä toimenpiteet kohdistetaan ainoastaan selkälökkeihin tarkoin valvotuissa oloissa. Luonnonsuojelulain 35 §:n mukaista vaikutusten arviointia ei siten tarvita. Hakijan tulee kuitenkin erikseen hakea lupaa poiketa luonnonsuojelualueiden rauhoitusmääräyksistä, mikäli toimenpiteet sijoittuvat näille alueille.

Sovelletut oikeusohjeet

Luonnonsuojelulain (9/2023) 1 §, 69 §, 70 §, 83 §, 121 §

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi luonnonvaraisten lintujen suojelusta (2009/147/EY, lintudirektiivi), artikkelit 1, 5, 9, 10, 13

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) 19 §

Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §

Valtioneuvoston asetus (794/2024) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2025

Päätöksen voimaantulo

Varsinais-Suomen ELY-keskus on lain oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §:n nojalla päättänyt, että tämä päätös pannaan täytäntöön lainvoimaa vailla olevana. Lupa-aika on alkamaisillaan ja jotta hakijalla on mahdollisuus toteuttaa poikkeusluvan mukaiset toimenpiteet lupaehtojen mukaisesti, tulee luvan mukaisiin toimenpiteisiin voida ryhtyä ennen kuin päätös on saavuttanut lainvoiman. Päätöksen täytäntöönpanoa ei voida päätöksen luonteen sekä tutkimus- ja opetustarkoituksen vuoksi lykätä.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Turun hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä, päätös on annettu tiedoksi tavallisella sähköisellä tiedoksiannolla.

Asiakirjan hyväksyntä

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Robin Ramstedt ja ratkaissut ylitarkastaja Salli Uljas.

Liitteet

Valitusosoitus

Tiedoksi

ympäristöministeriö kirjaamo.ym@gov.fi

Luonnontieteellinen keskusmuseo jari.valkama@helsinki.fi

Rengastustoimisto rengastus@luomus.fi

Suomen ympäristökeskus kirjaamo@syke.fi

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus kirjaamo.etela-pohjanmaa@ely-keskus.fi

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus kirjaamo.pohjois-pohjanmaa@ely-keskus.fi

Pohjanmaan poliisilaitos kirjaamo.pohjanmaa@poliisi.fi

Oulun poliisilaitos kirjaamo.oulu@poliisi.fi

Kokkolan kaupunki kokkola@kokkola.fi

Kalajoki kalajoenkaupunki@kalajoki.fi

Pyhäjoki kunta@pyhajoki.fi

Raahe kirjaamo@raahe.fi

SLL Pohjanmaan piiri pohjanmaa@sll.fi

SLL Pohjois-Pohjanmaan luonnonsuojelupiiri pohjois-pohjanmaa@sll.fi

Tapiola Pohjanmaa ry info@tapiolary.com

Ostrobothnia Australis rf (OA) ralf@wbe.fi oa@oa.fi

Keski-Pohjanmaan Lintutieteellinen Yhdistys ry (KPLY) juhani.hannila@kokkola.fi
mika.k.kumpulainen@gmail.com Kari.koivumaki@kaktk.fi

Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellinen yhdistys pply@pply.fi

Intresseföreningen för en levande skärgård r.f. lars.skog@netikka.fi

Suoritemaksutta

Tämä asiakirja VARELY/1974/2025 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument VARELY/1974/2025 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Uljas Salli 20.05.2025 12:10

Esittelijä Ramstedt Robin 20.05.2025 11:41

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Tähän päätökseen saa hakea muutosta **Turun hallinto-oikeudelta** kirjallisella valituksella.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaantipäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Tavallisella kirjeellä toimitetussa tiedoksiannossa vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Asian katsotaan tulleen viranomaisen tietoon kuitenkin kirjeen saapumispäivänä.

Tavallisena sähköisenä tiedoksiannona toimitetussa tiedoksiannossa asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Todisteellisesti toimitetussa tiedoksiannossa tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksianto- tai saantitodistus. Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, päätös katsotaan tiedoksi saaduksi kolmantena päivänä tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä on ilmoitettava:

- * valittajan nimi ja kotikunta
- * jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, on myös tämän nimi ja kotikunta ilmoitettava
- * postiosoite, puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asian käsittelyä koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- * päätös, johon haetaan muutosta
- * miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- * perusteet, joilla muutosta vaaditaan

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava muutoin kuin sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitettava valituskirjelmä.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä:

- * elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- * todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta
- * asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- * asiamiehen valtakirja, asianajajan ja yleisen oikeusavustajan tulee esittää valtakirja ainoastaan, jos valitusviranomainen niin määrää
- * toimitettaessa valituskirjelmä sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmä on toimitettava **Turun hallinto-oikeuden kirjaamoon**. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmän voi toimittaa perille henkilökohtaisesti, lähetin välityksellä, postitse tai sähköisesti. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitetun valituskirjelmän on oltava käytettävissä hallinto-oikeuden vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä valitusajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Oikeudenkäyntimaksu

Valittajalta peritään asian käsittelystä hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 310 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä. Tuomioistuinlaki löytyy osoitteesta <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20151455#P5>

Turun hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite: PL 32, 20101 Turku

Käyntiosoite: Sairashuoneenkatu 2-4, 20101 Turku

Puhelin: 029 56 42410

Telefax: 029 56 42414

Sähköposti: turku.hao@oikeus.fi

Aukioloaika: 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätöksestä perittyä suoritemaksua koskeva muutoksenhaku

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että julkisoikeudellisesta suoritteesta määrätyn maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia oikaisua Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä.